

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
KONYA İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

İŞYERİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Risk değerlendirmesinin usul ve esaslarını düzenler.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk de erlendirmesi Nedir?

Risk de erlendirmesi, i yerinde (Okul/Kurumlarda) var olan ya da dı arıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönü mesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararla tırılması amacıyla yapılması gerekli çalı malardır.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk de erlendirmesi zorunlu mu?

Risk de erlendirmesinin 01.01.2013 tarihinden itibaren bütün okullarda yapılması gerekiyor. Okulun Devlet okulu veya özel okul olması durumu de i tirmiyor.

Bu kurala uymayan eğitim kurumları para cezaları yaptırımıyla karşı karşıya kalabilir.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk de erlendirmesi yapmamanın ne kadar cezası var?

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2016 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden De erleme Oranı %5.58)									
			10 dan Az Çalı amı Olan yerleri			10-49 Çalı amı Olan yerleri			50+ Çalı amı Olan yerleri			
			AZ TEHL KEL	TEHL KEL	ÇOK TEHL KEL	AZ TEHL KEL	TEHL KEL	ÇOK TEHL KEL	AZ TEHL KEL	TEHL KEL	ÇOK TEHL KEL	
MADDE 10 - Risk de erlendirmesi, kontrol, ölçüm ve ara tırma	26/1-ç	10/1 Risk de erlendirmesi yapmamak veya yaptırmamak.	3.906	4.883	5.859	3.906	5.859	7.812	5.859	7.812	11.719	TL
			5.859	7.324	8.789	5.859	8.789	11.719	8.789	11.719	17.579	TL / Aykırılı ın devamı halinde her ay
	26/1-ç	10/4 Risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve ara tırmaları yapmamak.	1.952	2.439	2.927	1.952	2.927	3.904	2.927	3.904	5.856	TL

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk de erlendirmesi yapmamanın cezası oldukça yüksek. Risk de erlendirmesi yapmayan veya yaptırmayanlara 2016 yılında 3.906 TL ceza uygulanacak. Bu ceza aykırılı ın devam etti i her ay için 5.859 TL olarak uygulanacaktır. Bu cezalar her yıl yeniden de erleme oranında artırılıyor.

Örnek: 2016 yılı Ocak ayında yapılması gereken risk de erlendirmesi 2016 yılı boyunca yapılmaz ise okula 68.355TL ceza uygulanacak.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk de erlendirmesinin bir kuruma verilmesi gerekiyor mu?

Risk de erlendirmesi dokümanının sayfaları numaralandırılarak; **gerçekle tiren ki iler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve okulda saklanır.** Risk de erlendirmesi dokümanı elektronik ve benzeri ortamlarda hazırlanıp ar ivlenebilir. Risk de erlendirme belgesi **Okulda SGK kurulmamı sa asıl i veren olan I MEM'ne gönderilir.** stenmedi i sürece herhangi bir kamu kurulu una verilmesine gerek bulunmuyor. **müfetti leri tarafından yapılacak denetimlerde müfetti lere gösterilmesi ve gerekirse bir örne inin verilmesi gerekiyor.**

(Arif Temir, Açıklamalı, Uygulamalı Sa lı ı ve Güvenli i, Yakla ım Yayınları, Haziran 2014)

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

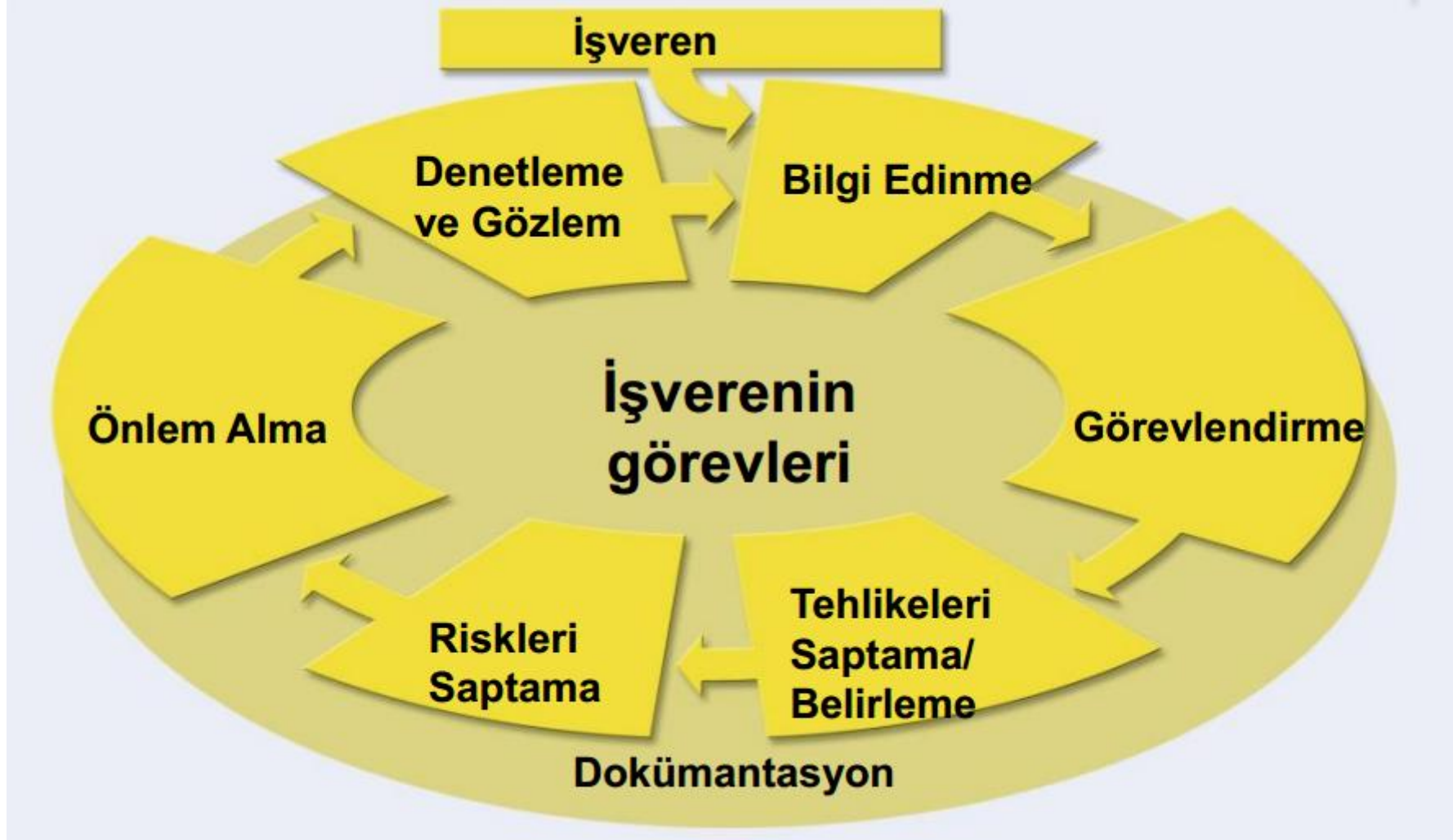
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

5. Madde - İşveren; çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden ***risk değerlendirme yapar veya yaptırır.***

12. Madde - Az tehlikeli işyerlerinde ***en geç altı yılda bir yenilenir.***

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinde TANIMLAMALAR

- **Tehlike:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli

Nazmi Toker Ortaokulu'nun bahçesinde oynayan 6'ncı sınıf öğrencisi Cüneyt Küçükköse'nin üzerine, kızığında çıkan demir kapı devrildi. Sivri demirlerin temas etmesi sonucu boynundan ve vücudunun çeşitli yerlerinden yaralanan Küçükköse, arkadaşları ve öğretmenlerin yardımıyla kapının altından çıkarıldı.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

- **Risk:** Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimali,

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

- **Ramak kala olay:** İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı ifade eder.

RAMAK-KALA

- Ramak kala, zarar, yaralanma veya kayıpla sonuçlanmayan kazadır!
- Kaza olmuş gibi önemle ele alınmalıdır!
- Kazaların habercisidir!
- Ucuz atlatılan kaza olarak da bilinir.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk Değerlendirmesi İlkeleri

- Risklerden kaçınmak,
- Riskleri analiz etmek,
- Risklerle kaynağında mücadele etmek,
- Riskleri önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek,
- Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek,
- Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek.

RİSK DEĞERLENDİRMESİ NASIL YAPILACAK ?

ADIM ADIM RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ ADIMLARI

1. ADIM

- Risk Değerlendirmesi Ekibinin Kurulması

2. ADIM

- Risk Değerlendirmesi Yapılacak Alan ve Faaliyetlerin Tanımlanması

3. ADIM

- *Risk Değerlendirme Planının Oluşturulması*

4. ADIM

- *Risk Değerlendirme Ekiplerinin Eğitimi*

5. ADIM

- *Risk Değerlendirme Ekiplerinin Ön Hazırlık Yapması ve Bilgi Toplama*

6. ADIM

- *İş Sağlığı ve Güvenliği Tehlike ve Risklerinin Tanımlanması*

RİSK DEĞERLENDİRMESİ ADIMLARI

7. ADIM :

- *Risklerin Önem Derecelerinin Belirlenmesi*

8. ADIM :

- Riski ortadan kaldırmak ya da azaltmak için *Kontrol Tedbirlerinin Planlanması*

9. ADIM :

- Risk kontrol tedbirlerinin uygulanması

10. ADIM :

- Uygulamaların izlenmesi

RİSK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİ

1. ADIM : RİSK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİNİN KURULMASI

RISK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİ

Risk değerlendirme ekibi aşağıdakilerden oluşur.

Okul ve eklentilerinde görev alan alan ve bölüm şefleri, pansiyon memuru v.b.

Konusunda Bilgi Sahibi Çalışanlar.

İşveren veya İşveren Vekili.

Okul/Kurum Müd.

İşyeri Hekimi

Asli görevinin yanında, önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım v.b. konularda özel olarak görevlendirilmiş hemşire, öğretmen, memur

İşyerindeki Destek Elemanları.

İşyerindeki Çalışan Temsilcileri.

Öğretmenler Kurulunda açık oyla seçilir, seçilememesi durumunda Okul/Kurum Müd. belirlenir.

RISK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİ

Risk Değerlendirmesi Ekibi Kimlerden Oluşur?

Milli Eğitim Bakanlığı 2014/16 Sayılı Genelge

4- İş Sağlık ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında risk değerlendirmesi; **kurum yöneticisi veya kurumda görevli İş Güvenliği Uzmanı, İl ISGB uzmanlarından destek alınarak,** söz konusu yönetmeliğin 6'ncı maddesi gereğince **risk değerlendirme ekibi tarafından yaptırılacaktır.**

RİSK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİ

- Risk Değerlendirme Ekiplerinde görev alacak kişilerden en az biri **incelenecek alan veya faaliyette çalışan ve alan veya faaliyetle ilgili detaylı bilgi sahibi olan** bir kişi olur.
- **İncelenecek alan veya faaliyette tehlikeli kimyasal madde** ile ilgili riskler, biyolojik riskler, radyasyon riski gibi **özel riskler söz konusu ise**, Risk Değerlendirme Ekiplerinde görev alacak kişilerden en az biri **söz konusu riskler hakkında bilgi sahibi olmalı**. İşyerinde bu hususlarla ilgili yeterli bilgiye sahip kişi bulunmuyorsa, **kuruluş dışında ilgili alanlarda uzman kişilerden destek** alınabilir.
- Risk değerlendirmesinde işletme körlüğünden kaynaklanabilecek eksikliklerin minimize edilmesi amacıyla, risk değerlendirmesi yapılacak alan veya faaliyetten **tümüyle bağımsız en az bir kişinin** Risk Değerlendirme Ekibinde bulunmasının sağlanması yararlı olacaktır.

RİSK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİ

Proje Ekibinin görevi; Okul/Kurumda yapılacak risk değerlendirme çalışmalarının koordinasyonu ile zamanında ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanması olmalıdır.

Her bir Risk Değerlendirme Ekibi içerisinde bir kişiye tüm ekibi koordine etme görevi ve sorumluluğu verilir.

R.D. YAPILACAK ALAN VE FAALİYETLER

2. ADIM : RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPILACAK ALAN VE FAALİYETLERİN TANIMLANMASI

R.D. YAPILACAK ALAN VE FAALİYETLER

Proje Ekibi üyeleri tarafından Okul/Kurumda kendi birimlerinin sorumluluk alanlarında olan Okul/Kurum içi ve Okul/Kurum eklentileri de dahil olmak üzere tüm alanlar ve her bir alanda yürütülen tüm faaliyetler;

- Normal şartlardaki faaliyetler
  - Temizlik, bakım–onarım gibi zaman zaman olan faaliyetler
  - Tedarikçi, taşeron, vb. faaliyetleri
  - Ziyaretçi faaliyetleri
- dahil olmak üzere tanımlanır.

Ayrıca Okul/Kurum dışında Okul/Kurum için risk yaratabilecek tesisler, karayolları, demir yolları, hava alanı, yerleşimler, akarsular vb. tüm yerler tanımlanır.

R.D. YAPILACAK ALAN VE FAALİYETLER

Ana Girişler	Bilgi İşlem	Kuaför	Revir
Arşiv-Depo	Çay Ocakları	Laboratuvar	Terzi
Asansörler	Kantin	Marangozhane	Toplantı Salonları
Atölye	Kazanlar	Mescitler	Yemekhane
Ayakkabıcı	Koridor-Merdiven	Ofisler	
Bahçe	Kreş	Otopark	

R.D. EKİPLERİNİN EĞİTİMİ

4. ADIM : *RISK DEĞERLENDİRME EKİPLERİNİN EĞİTİMİ*

Her bir Risk Değerlendirme Ekibinden beklenen kendi sorumluluk alanlarının ve bu alanlarda yapılan faaliyetlerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tehlike ve risklerinin tanımlanması, tanımlanan risklerin önem derecelerinin belirlenmesi ve bu risklere karşı mevcut kontrol tedbirlerinin varlığının ve yeterliliğinin değerlendirilmesidir.

R.D. EKİPLERİNİN EĞİTİMİ

Bu nedenle tüm risk değerlendirme ekibi üyelerine bu yeterliliği kazandıracak aşağıdaki eğitimlerin verilmesi önemlidir:

- Uymakla yükümlü bulunan iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı ve varsa diğer şartlar
- İşyerinin türüne göre değişen içerikte iş sağlığı ve güvenliği temel kuralları ve risklerinin yönetimi prensipleri
- Sahada örnek faaliyetler üzerinde uygulamalı iş sağlığı ve güvenliği risklerinin değerlendirilmesi

Söz konusu eğitimler Okul/Kurum içinde iş güvenliği sorumlusu ve işyeri hekimi tarafından koordineli şekilde verilebileceği gibi, kuruluş dışından hizmet alınarak da gerçekleştirilebilir.

5. ADIM: RİSK DEĞERLENDİRME EKİPLERİNİN ÖN HAZIRLIK YAPMASI

- Kuruluşun kontrolü altındaki alanlar ve alanlardaki faaliyetlerde risk değerlendirmesi yapacak olan her bir Risk Değerlendirmesi Ekibi kendi sorumluluk alanında risk değerlendirmesi çalışmasını gerçekleştirmeden önce, risk değerlendirmesinde kullanılacak bilgileri temin eder:

Ekip Yönetimi Eğitimi

R.D.EKP. ÖN HAZ. ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

Çalışma ortamı, Okul/Kurum bina ve eklentileri,
Okul/Kurumda yürütülen faaliyetler ile iş ve işlemler,
Organizasyon ve hiyerarşik yapı, görev, yetki ve sorumluluklar,
Okul/Kurumda varsa üretim süreç ve teknikleri,
İş ekipmanları,
Okul/Kurumda kullanılan maddeler,
Artık ve atıklarla ilgili işlemler,
Çalışanların eğitim durumları,
Okul/Kurumun teftiş sonuçları,
Acil durum planları,
Sivil Savunma sağlık ve güvenlik planı
Tehlike oluşturabilecek malzemelerin listesi,
Tehlike oluşturabilecek proseslerin listesi,
Yapılan kritik işlemlerin listesi,
Okuldaki kritik ekipmanların listesi v.s.

gibi hazırlanması gereken belirli dokümanlar vb. bilgiler toplanır.

R.D.EKP. ÖN HAZ. ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

- Risk değerlendirmesi yapılacak alanlardaki **her bir faaliyetin iş adımları, süreç yönetimi mantığı ile tanımlanır.**

Örneğin; Okula yada pansiyona gelen malzemelerin depoya taşıma faaliyetinin muhtemel adımları;

Malzeme aracının yanaşacağı bina kapısı,

Malzemenin taşınacağı koridor,

Malzemeyi taşıması gereken personelin kimler olduğu,

İlgili personelin malzemeyi taşımak için kullanacağı araç ve gerecin neler olduğu,

Malzemenin belirlenen hat boyunca taşınarak depoya getirmesi,

Malzemenin depoda uygun yerlere yerleştirilmesi,

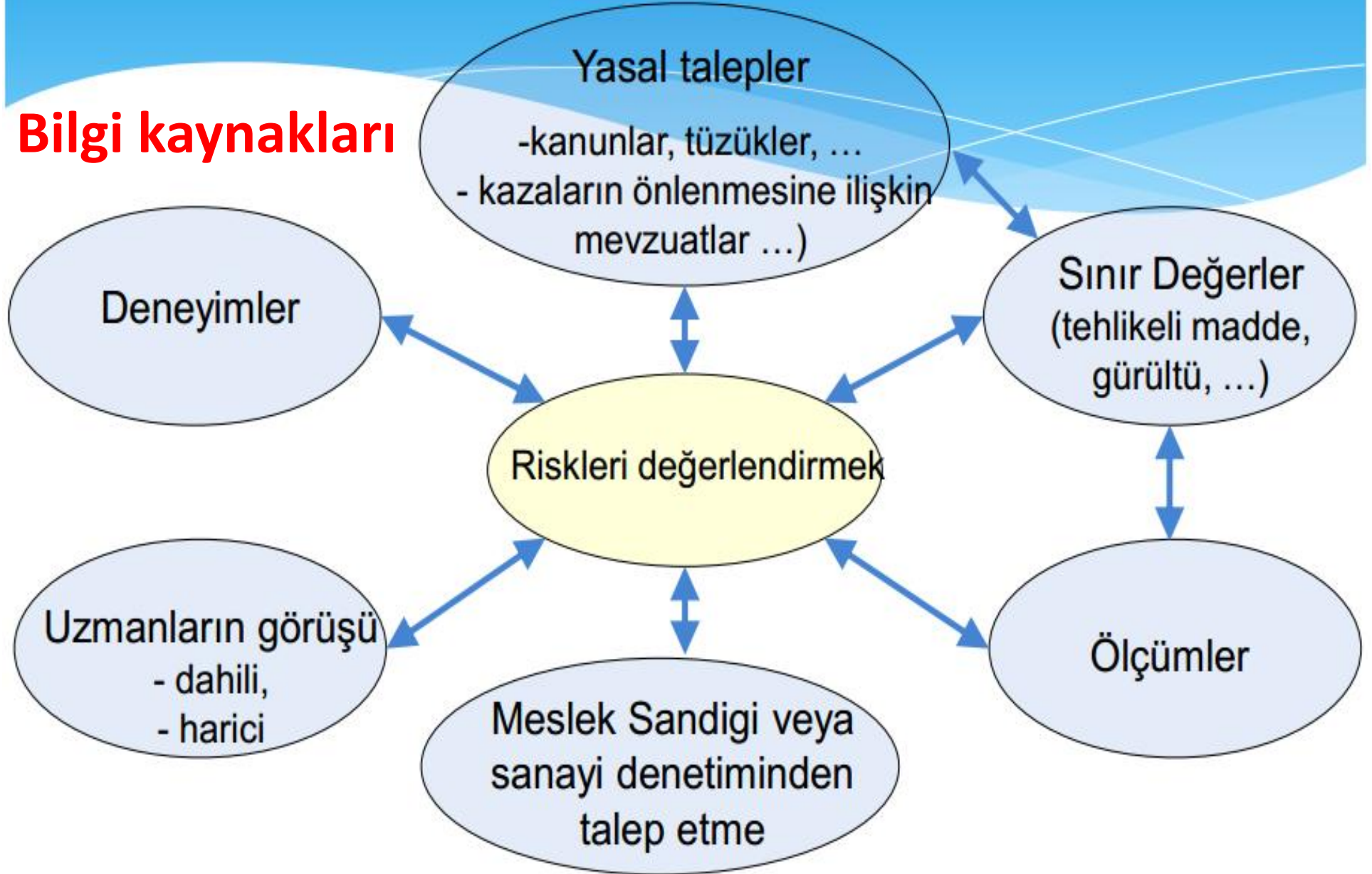
Şeklinde olabilir.

R.D.EKP. ÖN HAZ. ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

Bilgi kaynakları

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

6. ADIM : İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEHLİKE VE RİSKLERİNİN TANIMLANMASI

Bu adım iş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesinin en önemli adımıdır. Çünkü tanımlanamayan tehlike ve risklerin kontrol edilmesi ve yönetilmesinin mümkün olamayacağı açıktır.

Okulun kontrolü altındaki alan ve faaliyetlerle ilgili olarak her bir Risk Değerlendirme Ekibi tarafından, aşağıdaki yöntem kullanılarak **sorumlu olunan alanların** ve alanlarda yapılan **her bir faaliyetin** her bir adımı ile ilgili iş sağlığı ve güvenliği **tehlike ve riskleri tanımlanır** ve hazırlanacak bir “**Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirme Formu**”nda kayıt altına alınır.

RİSK ANALİZİ VE
DEĞERLENDİRME

TEHLİKELERİN TANIMLANMASI

1- Çalışma Ortamı
çalışanlar ve işyerine ilişkin bilgi toplanması

2- Kazaları ve Meslek Hastalıkları Kayıtları

3- Çalışma Ortamı tehlikelerinin kayıt altına alınması

4-Çalışma ortamı şartları daha önce risk analizi yapılmamışsa çalışanların maruziyet düzeyinin belirlenmesi için ; Kontrol, ölçüm, inceleme ve ara tırma yapılması

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

- İlgili alanın ve faaliyetin yerinde gözlemlenmesi tehlike ve risk tanımlamanın en önemli adımıdır. Risk Değerlendirme Ekibinin tüm üyeleri tarafından **mümkün olan her durumda ilgili alanda ve faaliyetin her bir adımında yerinde gözlem yapılır.**
- Ekip içinde bulunsa dahi ilgili alanda ve faaliyette **diğer çalışanlarla görüşmeler yapılarak**, alan veya faaliyetle ilgili SG tehlikeleri ve riskleri, risklere karşı uygulanan mevcut risk kontrol tedbirleri ve alınmasını istedikleri ilave risk kontrol tedbirleri ile **ilgili görüşleri alınır.**

ÇALIŞANLARLA
GÖRÜŞME

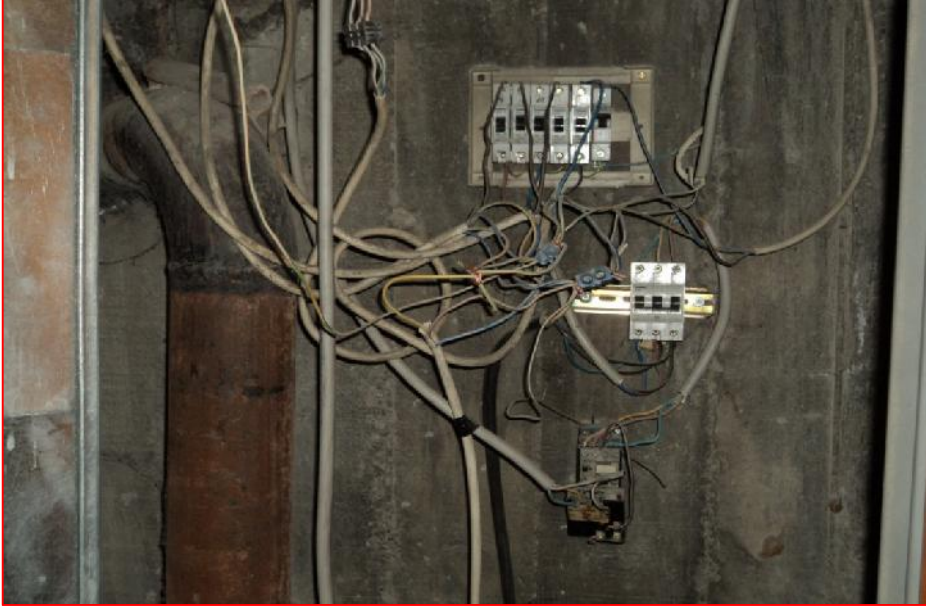

KAYIT ALTINA
ALMA

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Şu üç soru tehlikeleri tanımlamamıza olanak tanır;

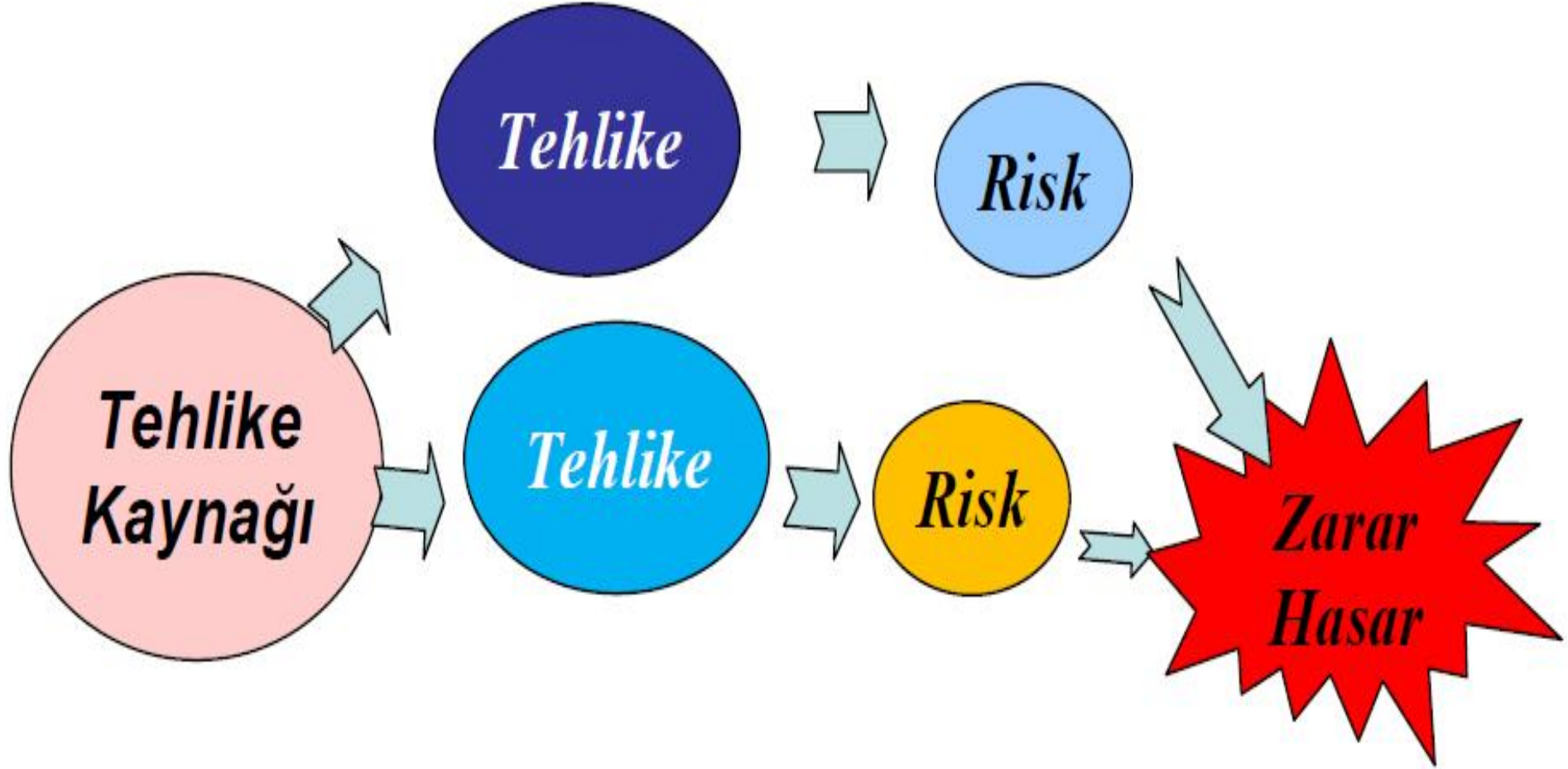
1-Tehlike Kaynakları nelerdir?

2-Bu tehlikeden kim yada ne zarar görebilir?

3-Zarar nasıl ortaya çıkabilir?

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONTROL LİSTELERİ

KONTROL LİSTESİ NO	KONTROL LİSTESİ ADI
KL - 01	OKUL ORTAK KULLANIM ALANLARI
KL - 02	ACİL PLAN
KL - 03	ATÖLYELER
KL - 04	LABORATUAR
KL - 05	KANTİN VE KAFETERYA
KL - 06	GENEL TEMİZLİK
KL - 07	SINIFLAR
KL - 08	KORIDORLAR
KL - 09	OKUL ARAÇLARI VE SERVİSLER
KL - 10	TOPLANTI SALONU
KL - 11	OKUL DİJİTAL AKTİVİTELER
KL - 12	MÜZİK ODASI
KL - 13	SANAT ODASI
KL - 14	ISLAK HACİMLER (WC VE DÜZELER)
KL - 15	SPOR SALONLARI
KL - 16	YÜZME HAVUZU
KL - 17	KAZAN DARELER
KL - 18	ERGONOMİK -BEDENSEL LER
KL - 19	ERGONOMİK -BÜRO LER
KL - 20	STASYONU VEYA TEZGAHI

KONTROL LİSTESİ NO	KONTROL LİSTESİ ADI
KL - 21	TEHLİKELİ YÜZEYLERE SAHİP NESNE VE AKSAMLAR
KL - 22	KONTROLSÜZ HAREKETE GEÇEBİLECEK NESNELER
KL - 23	SOKAK/SICAK MADDE VEYA ARAÇLARLA TEMAS
KL - 24	AYDINLATMA
KL - 25	ÇOKLUMKULLARI
KL - 26	YÜKSEKTE ÇALIŞMA
KL - 27	MAKİNELERİN HAREKETLİ PARÇALARI
KL - 28	EL ALETLERİ VE EKİPMANLARI
KL - 29 B	ELEKTRİK TESİSATI VE EKİPMANLAR
KL - 30	TALİMATI
KL - 31	KAYNAK-KESİM- KAPLAMA
KL - 32	BASINÇLI KAPLAR VE TESİSATLAR
KL - 33	BASINÇLI GAZ TÜPLERİ
KL - 34	VİNCİLER VE KALDIRMA MAKİNELERİ
KL - 35	YANGIN VE PATLAMA
KL - 36	GÜRÜLTÜ VE TITREŞİM
KL - 37	KİMYASAL GÜVENLİK
KL - 38	KİMYASAL ATIKLAR
KL - 39	EKRANLI ARAÇLAR VE BİLGİ SAYARLAR

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

SAĞLIK VE GÜVENLİK TOPLANTI SALONU KONTROL LİSTESİ		Tarih		Form No
		...../...../.....		KL- 10
		SIRA NO	AÇIK LAMA	GEREKLİ DEĞER
1	Aydınlatma kumanda panosundaki açma kapama anahtarları ve alterler çalışır durumda mı ?			
2	Uzatma kablosu kullanımını gerektirmeyecek kadar sabit tesisat var mı ?			
3	Tüm elektrik anahtarları ve prizleri düzgün çalışıyor mu ?			
4	Yeterli sayıda elektrik prizi var mı ve görsel-itsel cihazların kullanımı için uygun yerlerde mi?			
5	Toplantı salonunda havalandırma sistemi yeterli mi?			
6	Zemin, kaymaya, düşmeye karşı uygun malzemeden yapılmı mı?			
7	Aydınlatma sistemi yeterli mi ?			
8	Isıtma sistemi yeterli mi?			
9	Acil durum alarmı var mı ?			
10	Mevzuata uygun olarak acil çıkış kapısı var mı ?			
11	Acil çıkış yönlendirme levhaları asılmış mı?			

Aynı zamanda kontrol yapılan alanlarda hangi ki ilerin hangi türde tehlike ve risklere maruz kalabileceklerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Okul/Kurumlarda olan risklerden zarar görebilecek ki ilere bazı örnekler aşağıda verilmektedir;

- Ö retmenler
- Ö renciler
- Tatiller
- Hizmetliler
- Eğitim personeli
- Ziyaretçiler
- Stajyerler
- Çıraklar
- Okulun civarında risklerden etkilenebilecek olanlar
- Vb.

Okul/Kurumlarda risklerden zarar görebilecek ki iler belirlenirken;

- Engellilere
  - Ki ilerin deneyim durumuna
  - Hamile bayanlara
  - Yeni doğum yapmış bayanlara
  - Yalnız çalışan personele
  - Ziyaretçilere
  - Stajyerlere
  - Çıraklara ve
  - Ortamı paylaşan diğer personele
- özel dikkat gösterilmelidir.

Çünkü diğerlerine göre daha savunmasız olabilirler.

Tehlike Alanı/Ortamu

SINIFLAR

Risk Altındaki Personel

ÖĞRENCİLER ve ÖĞRETMENLER

Hasarlı zemin

Sıvı Dökülmeleri

Uzatma Kablolar

Elektrik ekipmanları/soketler, Diğer elektrikli ekipmanlar

Sıcak radyatörler /Isıtıcılar

Açık pencereler

Sıralar

Tehlikeli maddeler

Tehlike Alanı/Ortamı SINIFLAR	Risk Altındaki Personel ÖĞRENCİLER ve ÖĞRETMENLER	RİSK
Hasarlı zemin		Kayma, takılma, düşme yaralanma
Sıvı Dökülmeleri		Kayma, düşme yaralanma
Uzatma Kablolar		Takılma, düşme yaralanma Elektrik çarpması
Elektrik ekipmanları/soketler, Diğer elektrikli ekipmanlar		Elektrik çarpması
Sıcak radyatörler /ısıtıcılar		Yanma/yaralanma
Açık pencereler		Düşme
Sıralar		Çarparak yaralanma, Düşme, Takılma
Tehlikeli maddeler		Zehirlenme, Hastalanma

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

7. ADIM : *RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve BELİRLENMESİ*

Kayıp oluşturabilecek olayın ne kadar kritik olduğunun ve hangi öncelikle ele alınmasının gerektiğinin tespit edilmesi çok önemlidir. Bu değerlendirmeyi yaparken, aşağıdaki kıstasları göz önünde bulundurmak gereklidir:

(1) Riskin Şiddeti yada Ciddiyeti:

Eğer bir olay kayıpla sonuçlanıyorsa, oluşan kayıp ne kadar önemlidir, ne kadar ciddidir?

(2) Riskin oluşum yada tekrarlanma sıklığı:

İş ortamındaki insanlar, ekipman, malzeme yada çevreye risk oluşturan olaya hangi sıklıkla maruz kalıyor.

(3) Olasılık:

Riske maruz kalabilecek insan, ekipman, malzeme, çevre işlem faktörlerinin ele alınarak kayba uğrama olasılıkları nedir?

5X5 MATRİS YÖNTEMİ

[RİSK=OLASILIK X ŞİDDET]

OLASILIK Ortaya çıkma olasılığı Frekans için derecelendirme basamakları		
Çok Yüksek	5	Her gün
Yüksek	4	Haftada bir
Orta	3	Ayda bir
Küçük	2	Üç ayda bir
Çok Düşük	1	Yılda bir

ŞİDDET		
DERECELENDİRME		SONUC
Çok Ciddi	5	Birden çok ölüm, Sürekli iş görmezlik
Ciddi	4	Ölüm, Ciddi Yaralanma Meslek hastalığı
Orta	3	Hafif yaralanma Tedavi gerektirir
Hafif	2	İş Günü Kaybı Yok İlk yardım gerektiren
Çok Hafif	1	İş Saati Kaybı Yok Yardım gerektiren

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSKLERİN 5X5 MATRİSE GÖRE DERECELENDİRMESİ YAPILIR.

	ŞİDDET				
OLASILIK	Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1
Çok Yüksek 5	YÜKSEK 25	YÜKSEK 20	YÜKSEK 15	ORTA 10	DÜŞÜK 5
Yüksek 4	YÜKSEK 20	YÜKSEK 16	ORTA 12	ORTA 8	DÜŞÜK 4
Orta 3	YÜKSEK 15	ORTA 12	ORTA 9	DÜŞÜK 6	DÜŞÜK 3
Küçük 2	ORTA 10	ORTA 8	DÜŞÜK 6	DÜŞÜK 4	DÜŞÜK 2
Çok Düşük 1	DÜŞÜK 5	DÜŞÜK 4	DÜŞÜK 3	DÜŞÜK 2	DÜŞÜK 1

Tehlike Alanı/Ortamı SINIFLAR	Risk Altındaki Personel ÖĞRENCİLER ve ÖĞRETMENLER	RİSK	Olasılık	Şiddet	Risk Düzeyi	AÇIKLAMA
Hasarlı zemin		Kayma, takılma, düşme yaralanma	2 Küçük	3 Orta	6 Düşük	Kabul Edilebilir Risk
Sıvı Dökülmeleri		Kayma, düşme yaralanma	2	3	6	Kabul Edilebilir Risk
Uzatma Kablolar		Takılma, düşme yaralanma Elektrik çarpması	3	3	9	Dikkate Değer Risk
Elektrik ekipmanları/soketler, Diğer elektrikli ekipmanlar		Elektrik çarpması	2	3	6	Kabul Edilebilir Risk
Sıcak radyatörler /ısıtıcılar		Yanma/yaralanma	4	4	16	Kabul Edilemez Risk
Açık pencereler		Düşme				
Sıralar		Çarparak yaralanma, Düşme, Takılma				
Tehlikeli maddeler		Zehirlenme, Hastalanma				

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Derecelendirilmiş tüm riskler

Tehlike Referans No	Tehlike Türü	Tehlikeli Olay	Risk	Risk Derecesi	Risk Azaltıcı Kontrol Faaliyetleri/Öneriler	İlgili Mevzuat
OTOPARK-T25	YANGIN/PATLAMA	Otopark-çalışmayan yangın uyarı sistemleri	Yangına geç müdahale	25	1- Bina yangın güvenlik sisteminin otopark alanını kapsayan bölümlerde de etkin hale getirilmesi	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-60
OTOPARK-T28	YANGIN/PATLAMA	Yağmurlama Sistemi(Mevcut olmayan)	Yağmurlama sisteminin olmamasından dolayı acil bir durumda otomatik olarak söndürme yapılamaması	25	1- Otopark alanı toplamı 600 m2'den büyük olduğu için otomatik yağmurlama sistemi, yangın dolap sistemi ve itfaiye su alma ağızları yapılması	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-96
OTOPARK-T29	YANGIN/PATLAMA	Duman Uyarı Sistemi (Mevcut olmayan)	Duman uyarı sisteminin olmaması nedeniyle acil bir durumda otomatik olarak uyarı yapılamaması	25	1- Toplam alanı 2000 m2'yi aşan kapalı otopark alanlarında mekanik duman tahliye sistemi yapılması 2-Duman tahliye sisteminin, binanın diğer bölümlerine hizmet veren sistemlerden bağımsız olması ve saatte en az 10 defa hava değişimi sağlaması	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-60
AYKKBI-T1	ELEKTRİK	Hasarlı kablolar	Yangın	20	1- Hasarlı kabloların bantlanarak birleştirilmemesi 2- Kablo birleşimi gereken yerlerde klemens vb. ekipmanlar kullanılması ve bunların dış etkilere maruz kalmayacak şekilde korunması	Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği (4/11/1984 ve 18565 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-59

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

8. ADIM : RİSKİ ORTADAN KALDIRMAK YA DA AZALTMAK İÇİN KONTROL TEDBİRLERİNİN PLANLANMASI

Riskin Tamamen Yok Edilmesi, Ortadan Kaldırılması

Genelde tercih edilen bir seçimdir. Eğer risk yoksa kayıpta yoktur. Fakat riski tamamen ortadan kaldırmak her zaman mümkün değildir.

Yapılan çoğu işte yok edilemeyen riskler vardır, ya da tüm riskler yok edilemez.

Örnek; Öğrencilerin bahçeye çıkarılmaması....

Riskin tamamen bertaraf edilmesi, bu mümkün değil ise riskin kabul edilebilir seviyeye indirilmesi için aşağıdaki adımlar uygulanır.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Önem derecesi belirlenmi olan her bir SG riski için mevcut risk kontrol tedbirlerinin varlığı/yeterliliği değerlendirilir ve ayrıca belirtilen risk kontrol hiyerarşisi göz önünde bulundurularak ilave risk kontrol tedbirleri planlanır:

- **Tehlikenin ortadan kaldırılması** (Örneğin, tehlikeli bir madde yerine tehlikeli olmayan bir maddenin kullanımı, vb.)
- **Riskin azaltılması** (Örneğin tehlikeli bir maddenin yerine daha az tehlikeli olanların kullanılması, vb.)
- **Kişilerin tehlikeden uzak tutulması** (Örneğin, öğrencilerin tehlikeli alana girmesine izin verilmemesi, vb.)

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

- **Tehlikenin çembere alınması** (Örneğin tüm boyama işlemlerinin düzgün ve kapalı bir boyama kabini içinde yapılması, hareketli parçaları olan ekipmanlara koruyucu konulması, yüksek yerlere korkuluk yapılması vb.)
- **Çalışanların maruziyetlerinin azaltılması** (Örneğin bir kişinin 8 saat maruz kalması yerine 4 kişinin her birinin iki her saat bir gürültüye veya bir kimyasal buharına maruz kalması, vb.)
- **Sistemin iyileştirilmesi** (Örneğin buharla mayı minimize edecek tarzda bir boyama faaliyetinin yapılması konusunda yazılı prosedürler oluşturulması, tehlikeli alanlara çalışanların girişinin kısıtlanması, vb.)
- **Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı** (Örneğin baret, eldivenler, koruyucu gözlükler, koruyucu giysiler, kulaklıklar, vb. kullanımı)

Risk kontrol tedbirleri planlanırken öncelikle ilgili yasal mevzuat artlarının sağlandığından emin olunmalıdır.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk kontrol tedbirlerinin kapsamı oldukça geniş olup, risk yönetimi yaklaşımı ile ele alınmalıdır. Aşağıda idari veya teknik risk kontrol tedbirlerine bazı örnekler verilmektedir:

- İş yerinde tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliği yönünde görev yetki ve sorumluluklarının tanımlanması ve kendilerine bildirilmesi
- Riskli faaliyetlerin emniyetli şartlar altında gerçekleştirilmesine yönelik prosedür ve talimatların oluşturulması ve uygulanması
- Ekipmanlarının emniyetli kullanım talimatlarının hazırlanması ve uygulanması
- Ekipmanlarına önleyici bakım uygulanması
- Basınçlı kaplarda, kaldırma araçlarında periyodik kontrollerin yapılması
- Personelin, tedarikçilerin, vb. iş yerinde maruz kalabilecekleri riskler ve risk kontrol tedbirleri hakkında bilgilendirilmesi ve eğitilmesi
- Riskli faaliyetlerde çalışan veya riskli faaliyetleri yöneten personelin mesleki yeterliliklerinin sağlanması
- Riskli alanlara yeterli aydınlatma sağlanması
- Tehlikeli kimyasalların uygun şartlarda depolanmasının sağlanması
- Kişisel koruyucu donanımların sağlanması
- Düzgün olarak kullanılıp kullanılmadıklarının ve beklenen risk azaltmayı sağlayıp sağlamadıklarının kontrolü için iş yeri önlemlerinin periyodik olarak izlenmesi ve denetlenmesi
- Vb.

Tehlike Alanı/Orta mı SINIFLAR	Risk Altındaki Personel ÖĞRENCİLER ve ÖĞRETMENLER	RİSK	Risk Düzeyi	Kontrol Tedbiri	Tamamlanma Tarihi
Hasarlı zemin		Kayma, takılma, düşme yaralanma	6	Zeminin düzenli kontrol edilmesi Bozukluk varsa hemen düzeltilmesi Sınıfların iyi aydınlatılması Çalışma alanlarını herkes açık tutulması Çantaların dolaşma yollarına bırakılmaması Bu önlemler yeterli mi? Evet / Hayır	1 Ay
Uzatma Kablolar		Takılma, düşme yaralanma Elektrik çarpması	9	Uzatma kabloların sınıfta kullanılmaması, Yeterli siva altı priz takılması, Eğer takılma riski, varsa kablo koruması kullanılması,	2 Hafta
Sıcak radyatörler /Isıtıcılar		Yanma/yaralanma	16	Özellikle okulunuzda özürü yardımcı muhtaç öğrenci varsa düşük yüzey ısısına sahip radyatörlerin seçilmesi Öğrencilere tavsiyelerde bulunulması	5 Gün

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

4 Adımda Risk Analizi

**Tehlike
ve
Riskleri
Tanı**

**Riskleri
Derecelendir**

**Kontrol
Tedbirlerine
Karar Ver ve
Planla**

**Uygula, izle
ve Tekrar
Et**

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

9. ADIM : RİSK KONTROL TEDBİRLERİNİN UYGULANMASI

Kararla tırılan tedbirlerin i ve i lem basamakları, i lemi yapacak ki i ya da i yeri bölümü, sorumlu ki i ya da i yeri bölümü, ba lama ve biti tarihi ile benzeri bilgileri içeren planlar hazırlanır.

Bu planlar Okul/Kurum idarelerince uygulamaya konulur.

RISK DEĞERLENDİRİLMESİ

Sıra	RİSKLER	Risk Düzeyi	KONTROL TEDBİRLERİ	Tamaml. Tarihi	Sorumlu
1	Uygun KKD kullanılmaması nedeniyle çimento ve benzeri yapıştırıcılardan kaynaklanacak cilt rahatsızlıkları	6	Uygun KKD ler temin edilerek kullanımların sağlanmalı, KKD eğitimi verilmeli	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
2	Toza maruziyet sonucu solunum yolu rahatsızlıkları	8	Toz ölçümü yapılmalı, değerlerin mevzuattaki sınırların üzerinde çıkması durumunda ortamda etkin havalandırmanın yapılması sağlanmalı, mümkün olmayan hallerde veya yeterli olmadığı durumlarda çalışanlara solunum koruyucu donanım sağlanmalı.	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
3	Keskin kenarlı fayans madde ile yaralanma	10	Kesilmeye karşı dirençli, KKD yönetmeliğine uygun eldivenler kullanılmalı.	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
4	Malzemelerin düzensiz istiflenmesi sonucu baş çarpması,takılma düşme	10	Malzemelerin daha uygun istiflenmesi,yüksekte bulunan malzemelerin düşmesini engellemek için panellerle önleme ve destek yapılması	1 Hafta	Atölye Sorumlusu
5	Islak zeminde kayıp düşme sonucu yaralanmalar gerçekleşebilir	15	Islak zeminlerde kaymaya karşı yerlere plastik izgaralar konulmalı, dışarıdan atölye içine su sızması engellenmeli	5 Gün	Atölye Sorumlusu
6	Asmakat korkuluk seviyesi düşüklüğünden dolayı düşerek yaralanma	12	Asmakat ve merdivende korkuluklar yükseltilmeli	2 Hafta	İdare ve Atölye Sorumlusu
7	Asmakat merdiveni en üst basamağı kol farkı nedeniyle takılma-düşme	12	Son basamağın her iki üst dış kenarına daha rahat farkedilebilmesi için renkli bant	5 Gün	Atölye Sorumlusu
8	Kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları	6	Dinlenme aralıkları iyi belirlenmeli, uygun tabure temin edilmeli, dize baskının hafifletilmesi için dizlik verilmeli, çalışanlara ergonomi eğitimi verilmeli	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
9	Atölyede mevcut tehlikelerle ilgili farkındalığın azalmasına bağlı olarak kazalar yaşanabilir.	12	Temin edilecek afişler uygun yerlere asılmalı, temin edilecek uyarı levhaları atölyenin gerekli yerlerine ve görülebilecek şekilde konulmalıdır.	1Hafta	Atölye Sorumlusu
10	İlk yardım dolabının olmayışı nedeniyle kazaya müdahale edilememesi	15	İlk yardım dolapları ve gerekli ilk yardım malzemeleri temin edilerek,atölyelerde ulaşılabilir yerlere konulmalıdır.	1 Hafta	Atölye Sorumlusu
11	Yangın Söndürme Ekipmanlarının olmaması nedeniyle yangının büyümesi ve kontrol altına alınması	10	Yangın söndürme ekipmanları temin edilmeli, kolay ulaşılabilir yerlerde, yeterli sayıda ve her zaman kullanıma hazır bulundurulmalı. Periyodik bakımları düzenli olarak yapılmalı.	1 Ay	Atölye Sorumlusu

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

10. ADIM : UYGULAMALARIN İZLENMESİ

Hazırlanan planların uygulama adımları düzenli olarak izlenir, denetlenir ve aksayan yönler tespit edilerek gerekli düzeltici ve önleyici i lemler tamamlanır.

Risk kontrol adımları uygulanırken toplu korunma önlemlerine, ki isel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi ve uygulanacak önlemlerin yeni risklere neden olmaması sa lanır.

Belirlenen risk için kontrol tedbirlerinin hayata geçirilmesinden sonra yeniden risk seviyesi tespiti yapılır. Yeni seviye, kabul edilebilir risk seviyesinin üzerinde ise bu maddedeki adımlar tekrarlanır.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ SONUCU DÜZENLENECEK BELGE

Risk değerlendirme belgesinde;

- İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı,
- Gerçekleştiren kişilerin isim ve unvanları ile bunlardan iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi olanların Bakanlıkça verilmiş belge bilgileri,
- Gerçekleştirildiği tarih ve geçerlilik tarihi,
- Risk değerlendirme işyerindeki farklı bölümler için ayrı ayrı yapılmışsa her birinin adı,
- Belirlenen tehlike kaynakları ile tehlikeler,
- Tespit edilen riskler,
- Risk analizinde kullanılan yöntem veya yöntemler,
- Tespit edilen risklerin önem ve öncelik sırasını da içeren analiz sonuçları,
- Düzeltici ve önleyici kontrol tedbirleri, gerçekleştirilme tarihleri ve sonrasında tespit edilen risk seviyesi
- gibi hususlar yer alır.

Risk değerlendirme dokümanının sayfaları numaralandırılarak; gerçekleştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve işyerinde saklanır.

R SK DE ERLEND RME ANAL Z YEN LENMES

ÇOK TEHL KEL YERLER NDE: 2 Yılda Bir

TEHL KEL YERLER NDE: 4 Yılda Bir

AZ TEHL KEL YERLER NDE :6 Yılda bir

SABIRLA DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

HAZİRAN 2016